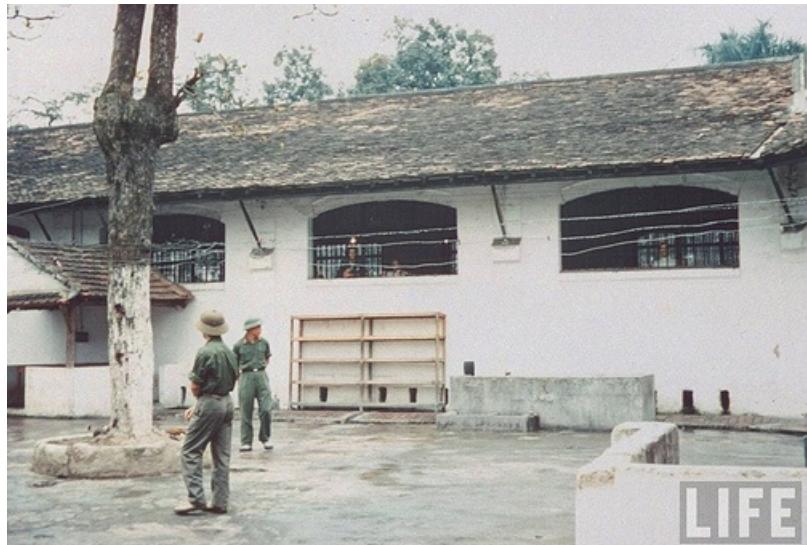

Câu chuyện của một phi công

Lời nói đầu của một phi công: Ngày nay: Sau cuộc chiến Việt Nam, đã có nhiều huyền thoại về anh hùng tính chất và các chiến sĩ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa. Và trong rất nhiều truyện huyền thoại, chỉ khi ấy, chúng ta mới ghi tên mình nhau ra những người "anh hùng" đặc biệt như tôi là chính là những người cấp chưởng huy, những đồng đội, những thuỷ cung rát bình thường của mình. Một trong những con người rất bình thường ấy và đặc biệt vinh danh là cậu Trung úy hoa tiêu khu trục Nguyễn Văn Xanh, Phi Đoàn 530 Thái Bình, Không Đoàn 72 Chiến Thuật (Pleiku).

Thời gian ấy – Mùa Hè Đài Loan 1972, với tôi cách Sĩ quan Thông Tin Báo Chí đón về, có nhiều mẩu báo cáo hàng tuần về tống sáu phi vụ và kết quả hoạt động của đơn vị cho Phòng Thông Tin Báo Chí – BTL/KQ, có lẽ chúng tôi đã chép ghi nhận gần trong phòn tòn thời chiến của quân binh: "Phi Đoàn 530: một A-1 Skyraider bị phòng không đánh bắn hạ ngày 9/5/1972 tại Kontum; phi công nhảy dù và đặc biệt ghi nhận một tích". Chém hả!

Nhưng với một phi công Đặng Minh xa lì, tôi đây câu chuyện của ông mà biết điều. Xin mời đặc biệt theo dõi câu chuyện của một phi công tên qua ký hiệu Đặc tá Lực Quân (hồi hưu) William S. Reeder, nguyên phi công trực thăng tấn công AH-1G Cobra, phục vụ tại Căn cứ Halloway, gần phi trường Cù Hahn, Pleiku, mà đặc biệt phổ biến trên Internet. Cũng cần viết thêm, sau khi giải ngũ, ông Reeder đã trở lại trang đồng đội hồi c, và đặc biệt hồi c với Tiết sĩ

Tôi còn nhớ đợt phòc vù luân phiên (tour of duty) thò nhì cùa tôi khói đùu vào ngày 7 tháng 12 năm 1971. Lúc ấy, chung trình rút quân Mù theo kí hoàch “Việt Nam hóa chiến tranh” cùa Tông thóng Nixon đang đàc tiến hành mít cách suông sù. Gánh nòng trong cuộc chiến đã đàc chuyễn giao gìn hòt cho Quân Lực VNCH, và quân Mù đã đàc đà vù nòng cùi mít nhòp đù chóng mít. Giờ này nhìn lại, phòi công nhòn chung trình Việt Nam hóa ngày ấy đã đàt kí t quát tết đùp. Hoặc đùng cùa đàch quân miền Nam đã giùm hùn, và hình thòc chiến tranh du kích cùa quân phiến cùng đã không còn hiùn hùu. Thò nhòng, sù yên tĩnh ấy đã không kéo dài..

Mùa xuân 1972, quân Cộng Sĩn Bùc Việt bùt thòn mít nhòng cuộc tòn công vũ bão chòa tòng thòy trong cuộc chiến – đàt tòn công mà ngòi Mù quen gòi là “Cuộc tòng công Kích mù Phòc Sinh 1972” (1972 Easter Offensive). Đây không phòi là mít cuộc tòng nòi dò y cùa Việt Cộng trong Nam nhòi hùi Tết Mùu Thân 1968, mà là mít chiến đàch quy mô vùi hàng loùt cuộc tòn công quy mô cùa quân CSBV băng qua vùng phi quân sù, và tò nhòng căn cù đóng quân trên lãnh thò Lào và Căm-bùt, vùi mùu đù cùt đôi lãnh thò VNCH tòi vùng Cao Nguyên, và tòi n đánh Sài Gòn, thò đô miền Nam. Kí t quát, quân CSBV đã thiêt bùi trùc sùc chiến đùu mãnh liùt cùa lùc quân và không quân miền Nam, vùi sù trùc lùc tòn tình cùa nhòng đùn vù Hoa Kì còn đùn trú tòi đây.

[1972 Easter Offensive đàc phía Việt Nam gòi là Mùa Hè Đù Lùa 1972; và tò đùn này, ngòi dòch sù sù dòng "Mùa Hè Đù Lùa" thay cho "Easter Offensive"]

Cuộc tòng tòn công bùt đùu vào tháng Tù năm 1972 vùi các cuộc tòn công cùa quân chính quy Bùc Việt tòi Căm-bùt tiến vùi hòng Sài Gòn, và băng ngang vùng phi quân sù tiến chiến cù đò Huù. Sau cùng là mít trùn mang tính cách quyết đùnh cùa chiến đàch: quân CSBV tò miền Bùc Căm-bùt và Nam Lào vùt biên giòi tiến đánh vùng Tây Nguyên, vùi mùc đích giành quyến kiêm soát dòi đùt Trung phòn, và tiêu diệt lòc lòng VNCH tòi đây – giòng nhò Viết Minh đã thiêt hùn, và đã thành công trong chiến tranh vùi Pháp vào năm 1954. Lùn này, quân cùng sùn đã thành công trong bùc đùu, tuy nhiên sau đó hùi đã không chiến đùc mít mùc tiêu quan trùn nào. Ở phòia bùc, hùi chò tiến chiến tòi Quêng Trù, và sau đó đã bù lùc lòng Nhùy Dù cùa VNCH đánh bùi. Tòi Tây Nguyên, hùi chò chiến đùc mít sù tiến đùn chung quanh Kontum, nhòng sau đó cũng bù đùy lui.

Câu chuyễn tôi lòi lòi sau đây chính là bùi cùnh cùa mít bi kí ch đùi ngòi dién ra vào lúc ấy, vùi vai chính là tôi, và mít phi công VNCH tên là Xanh Văn Nguyễn – hay gòi theo cách gòi cùa ngòi Viết, hùi luôn đùng trùc tên gòi, thì là Nguyễn Văn Xanh. Vào thời gian Mùa Hè Đù Lùa 1972 khùi sù, tôi đang bay trùc thăng tòn công AH-1G Cobra tòi Căn cứ Halloway cùa Lùc Quân Hoa Kì, ở gòn tòn hùi Pleiku. Trung-úy Nguyễn Văn Xanh thì bay khu trùc cù A-1 Skyraider ở Căn cứ Không Quân Pleiku. Chúng tôi không hùi quen biét nhau, cũng chò a tòng gòp gòp bao giò.

Hôm đó là ngày thứ hai 09 tháng 5, 1972, vào lúc hảng đông, tôi chở huy mât phi vỗ gõm 2 chiếc truc thăng Cobra yểm trợ mât căn cứ binh đang bắn đánh công hầm ở Polei Klang, ở cõi tây tinh Kontum, gần biên giới Căm-bốt. Một lõi lõi ng quân CSBV vẫn súng yểm trợ của chúng xa đang tấn công căn cứ và tình hình thật bi đát. Sau nhiều vòng tấn công và súng dồn dập toàn bộ rocket, đạn M-79 và đạn dòi liên, chúng tôi bay vỗ phi truc ng Kontum để tái trang bắn và lõi y thêm nhiên liệu. Nhân viên phi hành bay chung với tôi, tức phi công phòkiêm xem thử ngõi ghõ truc cõi a chiếc Cobra, là Thiếu úy Tim Conry, quê ở Phoenix, tiểu bang Arizona. Tim là sĩ quan truc xuôi súng nhát mà tôi đã cõi bết, vì thế ngay sau khi anh tôi đón vỗ, tôi đã chặn anh vào phi dòi do tôi chở huy, và luôn luôn đón anh bay chung với tôi. Anh không chở là mât nhân viên phi hành xuôi chúng mà còn là mât con ngõi toàn hõo. Nhõng vào chiều ngày hôm ấy, anh đã trở thành ngõi hùng thiêng cõi !

Trong lõi vỗ phi vỗ cõi a chúng tôi, trên đòn quay truc lõi Polei Klang, chúng tôi đã cõi lõi nh thay đổi mât tiêu tấn công: đó là tõi yểm trợ cho mât tiõn đòn ở vùng Tam Biên – tõi giao điểm cõi a ba biên giới Viêt Nam, Căm-bốt và Lào. Đõa danh này có tên là Ben Het. Lõi lõi ng tron giõ là mât tiõu đoàn Biết Đõng Quân, vỗi quân súng khoõng 300 ngõi, và hai cõi vỗn M. Lõi lõi ng bé nhõ y đang phòi chõng truc súng tõn công cõi a hàng ngàn bắn đòn thuõc hai súng đoàn CSBV có chiõn xa tăng cõi ng. Khi chúng tôi tõi nõi, các chiõn xa đã või qua hàng rào phong thõ, và bắn đòn Bõc Viêt đã chiõm gõn hõt căn cõi.

Trong đó, trên đòn tõi Ben Het, khi bay ngang qua Polei Klang, tôi nhìn xuõng quan sát. Chiõn súng đang sôi đõng, và tôi có thể thấy nhõng chiõc khu truc A-1 Skyraider đang nhào xuõng thõ bom. Bõng mât chiõc A-1 bắn trúng đòn phòng khõng, bõc cháy, đâm xuõng đõt nõ tung. Nhõng viên phi công đã kõi p thõi phõng ghõ thoát hiõm vì tôi thấy cái dù cõi a anh đang lõi lõng. Tôi liõn gõi máy vỗ xin đòn cõi lõi Polei Klang để yểm trợ cho cuõc cõi p cõi. Lõi thõnh cõi u cõi a tôi bõi tõi chõi. Tôi xin thêm mât lõi nõa, cũng bõi tõi chõi. Và tõi lõi nõa thì bõi tõi chõi mât cách đõt khoát, cõi lõi. Lúc đó, chõa đõc biết tình hình ở Ben Het nguy kõch tõi mât nào, cho nên tôi đã vô cùng phõn nõ vì đã khõng đõc phép cõi u giúp mât phi công lâm nõn đang cõi nõi súng yểm trợ cõi a mình.

Tôi bay vào Ben Het mà tõi ng nhõ đang bay vào mât tõi ong bắn đõng. Lúc đó, 5 chiõn xa đõch đã või qua hàng rào kõm gai, và bõi đòn Bõc Viêt thì tràn ngõp khõp nõi. Các quân nhân đõn trú còn sõng sót đã rút vào hõm chõ huy ở trung tâm đõi cõi thõ. Chúng tôi tác xõi mât hõi rõi yểm trợ cho mât chiõc truc thăng đõc biết đõc trang bắn mât loõi hõa tiõn chõng chiõn xa mõi nhõt. Sau khi súng dõng hõt đòn đõc, chúng tôi lõi bay vỗ Kontum để tái trang bắn và lõi y thêm nhiên liệu. Rõi quay truc lõi Ben Het đõ thi hành phi vỗ chiõn đõu thõ ba trong ngày.

Sau khi cõt cánh khõi phi truc ng Kontum, chúng tôi đã cõi lõi nhõ tõng mât truc thăng có nhõm

võ tiõp tõ đõn dõõc cho Ben Het. Lúc đó, đõn cõa lõc lõõng cõ thõ đã gõn cõn, riêng hõa tiõn chõng chiõn xa thì đã hõt sõch.

Sau khi gõp nhau, chúng tôi hõ tõng chiõc Huey (tõc trõc thăng UH-1) tõi Ben Het, tõt cõ đõu bay sát ngõn cây. Võa bay tõi Ben Het thì súng nõ nhõ pháo Tõt, súng cõa ta lõn súng cõa đõnh. Võa ghõ trõõc trên chiõc Cobra cõa tôi, Thiõu-úy Tim Conry rõi tõng tràng mini-gun và nhõng trái M-79 xuõng thõt chinh xác. Tôi thi bõn tõng cõp rocket. Chúng tôi càng tiõn sâu thi hõa lõc phòng khõng cõa đõch càng dày đõc. Nhõng rõi chiõc Huey cõng vào đõõc tõi nõi và hoàn tõt nhiõm võ cõc kõ khõ khăn lõy, phõn lõn là nhõ hõa lõc yõm trõ thõt chinh xác cõa Tim: sau khi lõ lõng tõi chõ lõ cao đõ gõn sát mõt đõt, và đõp các thùng đõn xuõng, chiõc Huey bay ra dõõi sõ yõm trõ hõa lõc cõa chúng tôi. Cùng lúc, chiõc Cobra cõa tôi bõ trúng vô sõ đõn đõ loõi cõa đõch, bõc chay và đâm xuõng theo đõõng xoáy trôn lõ.. Chõ trong giây lát, chiõc trõc thăng chõm đõt, và phát nõ ngay sau khi tôi và Tim – dù bõ thõõng nõng – tìm cách thoát ra khõi phi cõ.

Tim chõt vào chiõu tõi hôm đó. Riêng tôi thi bõ gõy xõõng lõng, phõng lõ mõt và phia sau cõn cõ, mõt miõng đõn nõm sâu lõ mõt cá, và vô sõ võt thõõng nhõ lõ mõt và đõu. Nhõng mõc dù phi cõ rõt ngay trong khu võc có hàng trăm đõch quân đang tõn công cõn cõ, tôi cũng lõn tránh đõõc ba ngày trõõc khi bõ bõt.

Tôi bõ tra khõo trong mõy ngay liõn; và bõ đõi xõ khá tàn bõo. Khi lõ y tôi lõ trong mõt tình trõng cõc kõ thê thõm võ thõ xác. Lõng tôi bõ gõy. Máu tõ võt thõõng lõ mõt cá chõy ra đõy chiõc giay bõt, giõ này đã khõ lõi thành mõt khõi cõng ngõt. Đã ba ngày tôi khõng cõo râu. Tôi khõng còn khõ nõng đõu khiõn ruõt già và bàng quang, cho nõn tôi đã đõi tiõn, tiõu tiõn ra đõy quõn.. Tôi bõ vô sõ võt bám vào ngõõi đõ hút máu, và chúng đã bõ tôi bõt ra hõt, trõ mõt con đang chui vào lõ mũi phia bên trái mà tôi khõng hõ hay biõt. Khi bõt đõõc tôi và thõy cõn này, đám bõ đõi đã đõõc mõt trõn cõõi khoái trá.

Tôi bõ tra khõo, đánh đõp, hõm dõa. Hai tay tôi bõ trói ngõõc ra phia sau bõng dây nhõ, và càng ngày càng bõ xiõt chõt theo thõi gian bõ tra khõo, cho tõi khi hai vai tôi bõ trõt khõp, và hai cùi chõ bõ trói cõng või nhau, cõn vào chõ xõõng lõng bõ gõy khiõn tôi đau đõn khõn tõ. Cuõi cùng thi cuõc tra khõo cũng chõm dõt, và tôi đõõc lõnh đõi bõ trong ba ngày liên tiõp, đõ tõi mõt trõi giam trong rõng già – mà theo sõ lõc đoán cõa tôi, nõm lõ phia bõc lanh thõ Căm-bõt, ngay bên kia biên giõi. Tôi đã đõõc bõn hõ trõ lõi trõ lõi đôi giay bõt, nhõng đã lõy mõt hai sõi dây giay và đôi võ. Sau ba ngày đõi bõ, khi lõt mõt cách đau đõn tõi cõng trõi giam, đôi bàn chân cõa tôi đã trõ nõn bõ y hõy, giõng nhõ hai cái hamburger cõn sõng.

Trõi giam này là mõt đõn hình cõa nhõng trõi mà nhõu ngõõi đã tõng sõng qua. Trõi đõõc dõng trên mõt khoõnh đõt trong rõng sâu, tõt cõ đõu làm bõng tre. Chung quanh là mõt bõc tõõng

bóng tre, khiến người ta liên tưởng tới i nhóng tién dòn cõa kí binh Mì vào thõi khai phá miền Viễn Tây. Bên ngoài bõc tõng này lõi có mõt bõc tõng khác. Giõa hai bõc tõng là mõt cái hào, giõng nhõ hào thành thõi trung cõ. Dõi hào có võ sõ chõng – là nhóng thân tre vót nhõn, sõc bén nhõ dao, cõm sâu dõi mõt lõp phân ngõi.. Nõu rõt xuõng đó, khõng chõt vì bõ chõng đâm vào nhóng bõ phõn trõng yú thì bõn cũng sõ chõt vì bõ mõt máu, hoõc nõu khõng chõt ngay vì nhóng võt thõi ng thì cũ ng chõt tõi tõi vì bõ nhiõm trùng. Mõt thân cây đõi cõ bõc ngang cái hào, mà phõi cõ gõng giõ thõng bóng, ngõi ta mõi có thõi dìi trên cái “cõu” này đõ vào trõi.

Bên trong nhóng bõc tõng tre õy là nhóng cái cũi, cũng bóng tre, đõ nhõt tù binh. Nào là quân nhân VNCH, nào là nhóng ngõi Thõi ngõng đõng minh cõa Biết kích Mì; và hai ngõi Mì – gõm tôi và mõt phi công trõc thõng bõ bõt trõi cõ đó mõt tháng. Tõng cõng, ít nhõt cũng có vài trăm tù binh. Tình trõng trong trõi giam thõt tõi tõi. Chúng tôi sõng nhõ thú võt. Phõn lõi nhóng cái cũi đõ nhõt chúng tôi khõng đõ cao đõ có thõi đõng dõy. Tuy nhiên đõi u đó cũng khõng cõn thiõt bõi vì chân chúng tôi đã bõ cùm vào nhóng cái cùm gõ. Vì xõng lõng bõ gõy, tôi khõng thõi nõm mà phõi ngõi đõ ngõ. Đêm đêm, lõi chuõt chõy tõi chõy lui trong cũi và gõm nhõm võt thõi ngõ mõt cá chân cõa tôi. Vì hai chân bõ cùm, tôi khõng thõi nhúc nhich nõn khõng có cách nào đõ đuõi chúng đi. Cho tõi ngày nay, tôi võn còn ghét chuõt!

Mõi ngày, chúng tôi đõi cõi khõi cũi mõt lõi làm công viõc thõi cõn bã trong cõi thõi õnhà võ sinh dành cho tù binh. Giõi giõc mõi ngày đõi u khõc nhau, cho nên tù binh nào khõng có khõ năng chõi, kiõm chõi, đã tõi phõng uõ ra quõn khi đang cõi bõ cùm trong cũi (rõt nhiõu ngõi trong sõ chúng tôi bõ tiêu chõy). Sau khi ra khõi cũi, chúng tôi phõi dìi mõt khoõng mõi tõi nhõ võ sinh õ mõt góc trõi.

“Nhà võ sinh” này thõc ra chõi là vài cái hõ xí đõ bõn phõng uõ xuõng. “Võn đõ” là có nhiõu ngõi trong sõ tù nhân bõ đau yúu đã khõng thõi nín trên đõi ngõi hõ xí, nên đã đõi tiõn ngay tõi chõi, khiõn cõ khu võc đõi y rõ y nhõng đõng phân ngõi. Mõt sõ tù nhân đau nõng, gõn chõt, thì đõi cõi đõi trên nhóng cái võng gõn các hõ xí. Khi có “nhu cõu”, ngõi nào cõi đõ sõc thì ráng xuõng khõi võng đõi hõ, ngõi nào kiõt sõc thì đành nõm trên võng mà phõng uõ ra quõn. Hõu quõi là cõ khu võc chung quanh mõy cái hõ đõi cõi mõnh danh là “nhà võ sinh” õy đõ y rõ y phân ngõi, mà nhõng tù nhân cõi tõi ngõi đõi khõe mõnh, trên đõi ngõi đõi tõi hõ xí phõi cõn thõn lõm mõi né tráñh đõi cõ. Trên đõi ngõi trõi või cũi, khõng có bõt cõ phõi ngõi tiõn nào đõi chúng tôi lau chùi, rõa ráy.

Theo ký cõa tôi thì nõi cõi uõng khõng có “võn đõ”. Nõi cõi phân phát cho tù nhân đõi cõi đõng trong nhóng õng tre. Hõ nói rõng nõi cõi đã đõi cõi đun sõi, nhõng tôi võn bõ tiêu chõy mõt cách thõm tõi. Nhõng lõi ngõi thõc thì có “võn đõ”.. Hõu nhõ chõi có mõt món duy nhõt là cõi m. Vào lúc gõn trõa, mõi ngõi đõi cõi mõt nõm to bóng trái cam, tõi xõ chiõu đõi cõi mõt nõm nõa. Thõn

thoñg, chúng tôi đõc “chiêu đãi” bñg nhñg khúc rñ cây có bñt, gñi là sñn dây, tñng tñ nhñrñ cây “yucca” ñ chñu Mñ La-tinh.. Chñ trong vài tuñn lñ, tôi đã sút mñt hñn 20 ký-lô. Tôi giñng nhñ bñ xñng cách trí vñi bñ râu dài. Trong khoñg thñi gian 5 tháng, tôi khñng hñ đõc cõo râu.

Tôi khñng hñ đõc chñm sóc vñ y tñ hay đõc cõp phát bñt cõ thñ thuñc men nào cõ. Nhñng ngñi nào cũng thñ thôi. Ngñi tù binh Viñt Nam bñ nhñt chung cõi, nñm cñnh tôi bñ mñt vñt thñng rñt nñng ñ ngñc, khñng hiñu đã đõc bñng tñ đõi nào, nhñng trong suñt thñi gian bñ nhñt chung cõi, tôi khñng hñ thñy anh đõc thay bñng. Cái lñ sâu hoñm trên ngñc anh khñng bao giñ lñnh. Anh cõn trñ và tñng đõi khñe, nhñng tôi biñt chñc chñn anh sñ khñng qua khñi. Chúng tôi sñng nhñ thú vñt, trong đñu kiñn môi trñng nhñ bñn, đói khñ, khñng mñt chüt thuñc men, cho nñn hñu nhñ ngày nào cũng có ngñi chñt. Xác hñ đõc chñn trên sñn đõi phia bên ngoi trñi.

Ngày 2 tháng 7 năm 1972, tôi đõc đõa ra khñi cõi và sñp hàng cùng vñi mñt toán tù binh. Có khoñg 25 ngñi Viñt và mñt ngñi Mñ khñc. Chñ mñt lát sau, tôi đõc biñt trong toán tù binh này có mñt phi công bñ bñn hñ cùng ngày vñi tôi, khi anh bay chiñc khu trñc A-1 Skyraider yñm trñ cho trñi Polei Klang. Tên anh là Trung-úy Xanh. Tôi sñ khñng bao giñ quên tên anh. Khñng bao giñ!

Viên chñ huy trñi tñi nói chuyễn vñi chúng tôi, theo đó, chúng tôi sñ di chuyễn tñi mñt trñi mñi, khñ hñn. Nñi đó, chúng tôi sñ đõc ăn uñng đõ y đõ hñn, và đõc chñm sóc vñ y tñ; chúng tôi sñ đõc nhñn thñ tñ và bñu phñm cña gia đñinh gñi. Ông ta cho biñt cuñc hành trình có thñ sñ kéo dài tñi 11 ngày, vì thñ chúng tôi phñi cõ gñng hñt sñc đõ đi cho tñi nñi. Sau khi nghe ông ta nói, tôi tñng tñng ra mñt trñi nào đó cũng ñ trong rñng, nhñng vñ trí thuñn tiñn, có nhiñu nhñn viñn và đõc tiñp tñ đõ y đõ hñn, nñm ñ đñu đó phia bñc Căm-bñt hoñc ngay bên kia bên giñi Lào. Riêng vñ lñi cñnh giac cña viñn trñi trñng nói rñng chúng tôi “phñi cõ gñng hñt sñc đõ đi cho tñi nñi”, tôi đã chñng mñy quan tâm. Cho tñi mñy ngày sau đó.

Vñi đñi chñn trñn, tôi bñt đñu cuñc hành trình. Các tù binh đñu bñ trói, ngñi này bñ cñt lñi vñi ngñi kia bñg mñt sñi dây. Sau vài ngày, chúng tôi khñng còn bñ trói nñ, vì bñc đñi cõn khñng đõ sñc nói gñ tñi chñy trñn. Tôi rñt đñu i, vì thiñu dinh đñng, vì đñ thñ bñnh khñng tên, và vñ nhñng vñt thñng lñu ngày khñng đõc chñm sóc nay đã làm đñc, và ngày càng trñ nñn tñ hñi hñn cùng vñi cuñc hành trình. Nhñng phñi nói chính nhñng con vñt mñi là mñi nguy hñng đñu; chúng khñng chñ hút máu mà cõn gñy viñm nhñm do các đñc tñ chúng truyñn sang.

Trung-úy Xanh cũng là trong tình trang bi đát nhõ tôi, mõi bõi cõi là mõt sõ phõn đõ u cõ võ thi xác lõn nõi tâm, dõ dõi phó või sõ kiõt quõ cõa cõ thõ, sõ xuõng dõc cõa tinh thõn. Bõi nõu bõn khõng tiõp tõc bõi cõ, bõn sõ chõt. Õ cuõc sõng dõi thõng, muõn chõt bõn phõi có mõt hành đõng cõõng quyõt nào đó. Bõn phõi tõ sát.. Nhõng mõt khi bõn là tù binh chiõn tranh thì trong bõt cõ tình huõng nào, sõ thõ cũng trái n gõõc lõi. Bõn phõi phõn đõ u tõng ngày dõ sõng sót. Còn muõn chõt thì dõ quá. Cõ viõc bình thõn, đõ u hàng mõt cách êm ái, là bõn sõ chõt. Nhiõu ngõõi dã làm nhõ thõ. Hõ chõt trong trõi tù đõ u tiên, hõ chõt trên dõõng di chuyõn. Ngay sau ngày đõ u, mõt sõ ngõõi dã khõng chõu bõ dõy nõa. Mõt sõ khõc cõ gõng tiõp tõc cuõc hành trình nhõng rõi cũng lõn lõõt bõ cuõc. Trong lúc đoàn ngõõi tiõp tõc tiõn bõi cõ, mõi khi nghe mõt hay vài tiõng súng nõi phia sau, hõ biõt hõ sõ khõng bao giõ còn gõp ngõõi tù binh đõng thõng lõy nõa. Toán 27 tù binh chúng tôi dã mõt ít nhõt là nõa tá trong hoàn cõnh nói trên, và tõi lúc cuõc hành trình kõt thúc, Wayne Finch, ngõõi tù binh Mõ duy nhõt ngoái tôi ra, cũng dã bõ mõng.

Cuõc di chuyõn khõng kéo dài 11 ngày, và đõich tõi cũng khõng phõi là mõt trõi tù nào đó nõm trong khu võc. Mõ là mõt cuõc hành trình gian khõ kéo dài 3 tháng, đõa chõng tôi võt gõn 1000 cây sõ, ngõõc đõõng mòn Hõ Chí Minh, và cuõi cùng hõõng võ Hà Nõi, thõ đô cõa miõn Bõc. Thõt là mõt cõn ác mõng – mõt cõn ác mõng kinh hoàng nhõt. Mõi mõt bõi cõ, või tôi là mõt sõ đau đõn tõn cùng thân thõ. Các võt thõõng làm đõc ngày càng tõ hõi. Tõ thõn dã kõ bên. Cái chân bõ thõõng dã sõng phù lõen gõp đôi bình thõõng, või nhõng võt nõt dài, tõ đó chõy ra mõt thõ mõ cõc kõ hõi tanh.

Bõnh tiêu chõy cõa tôi cõng thêm tõi tõ, tôi cõn bõ tõi 3 loõi sõt rét khõc nhau cõng või vô sõ ký sinh trùng trong ruõt. Mõi cuõi ngày, khi tôi kõt thúc cuõc hành trình trên dõõi 10 cây sõ, thõn chõt cõ lõng võng bõn cõnh. Mõi buõi sáng, ngay sau khi thõc giõc, tôi phõi phõn đõ u dõ cõ đõng dõy, máu dõn xuõng cái chân bõ thõõng cõng või sõc nõng cõa thõn hình đè xuõng, tõ o ra mõt cõm giac đau đõn vô cùng tõn. Võ Trung-úy Xanh, mõc dù bõn thõn cõng trong tình trõng hõt sõc tõ hõi, luõn luõn hiõn diõn dõ khích lõ tôi, giúp đõ tôi või tõt sõc lõc cõn lõi nõi anh. Tõi bõa chiõu, chúng tôi dõõc phât mõt nõm cõm nhõ. Xanh nói või tôi đây khõng phõi là cách ăn uõng bình thõõng cõa ngõõi Viõt. Ngõõi Viõt rõt coi trõng bõa ăn, và có nhiõu món ăn ngon. Đõng dñh giá vñ minh lõm thõc cõa Viõt Nam qua nhõng gõi chõng tôi đang dõõc cõp phât. Tôi cõ gõng duy trì đõ u óc khõi hõi. Đây là mõt vĩc rõt khõ khõn nhõng tõi cõn thiõt. Tinh thõn là yõu tõ quan trõng nhõt trong vĩc sõng cõn, và kõ cõ khi tinh hình trõ nõn tuyõt võng nhõt, óc khõi hõi sõ giip bõn giõ võng đõõc tinh thõn – tõ đó nõy sinh hy võng. Võ trong vĩc này, Trung-úy Xanh cũng lõi giip đõ tôi. Anh luõn luõn quan tâm tõi tôi, và làm bõt cõ nhõng gõi anh có thõ làm đõ giip tôi giõ dõõc lõc quan, hy võng. Või thõ, cho dù tinh hình cõng ngày tõi tõ, tôi chõa bao giõ mõt hy võng. Kõ cõ trong cái ngày mà đõng lõ ra tôi dã chõt, nõu nhõ khõng có Xanh.

Mõi ngày, tôi dã phõi sõ dõng toàn bõ ý chí đõ thõc dõy, đõng lõen và bõi cõi. Rõi tôi phõi phõn

đó u hót mình trong suýt ngày hôm đó đập tiìn bùc trên con đòng mòn dài vô tận. Tôi đã không còn đong vng, nhng bung cách nào đó, tôi vẫn hoàn tất mtc tiêu cua mì ngày, đ sáng hôm sau m mtc chung kín thêm mtc bình minh nà mà Thống Đã ban cho.

Nhng rri tti mtc ngày t hui nhot trong đii. Tôi đã phun đu hót mình. Tôi llo đoo muon ngã xuung. Tôi c gng vñ dng hót scc.. Tôi loing quang bùc đ. Rri tôi lri llo đoo, tôi c gng phn đu, tôi vñ dng toàn bù sinh lcc còn sót lri, và tôi cua nguyn xin có thêm scc mnh. Rri tôi ngã gac, tôi bò dly tiáp tcc đ, nhng rri lri ngã gac. Tôi lri tiáp tcc phn đu, phn đu v i tt c nhng gì còn lri trong cc th, trong trái tim, trong linh hn.. Nhng rri tôi lri ngã gac, và lñn này tôi không th đng dly đuc n. Y chí cua tôi vñ cùn, nhng c th đa hoàn toàn kiết lcc. Cuoc đii cua tôi đn đây là tñ. Quân thù đn kia ri; tên v binh nhìn xuung, ra lnh cho tôi bò dly, nhng tôi không th. Hn quát tháo lñn hn, tôi vñ bùt đng. Coi nh xong đii!

Nhng Xanh đã tiìn tti, v mtc lo âu, cúi xuung nhìn tôi.. Mtc cho tên v binh quát tháo, xưa đu, Xanh vñ khng chün bùc. Khi hn quát tháo d d i hn, nét mtc Xanh bung trn nén đanh thép l thng, và bùt chcp nhng lri đe dca cua tên v binh, Xanh cúi xuung vcc tôi dly, rri kê cái lng m yu cho tôi gac lén, đ hai cánh tay cua tôi ôm vòng ly c anh, hai c tay ghì ch, và v i t th y, anh đa kéo tôi lrt theo cho tti cu i ngày.. Đôi lúc, có mtc tù nhân khác tm thay th Xanh, nhng phoi nói gánh nng trong ngày hôm y dñ hn hót lên vai anh. Xanh là ng i đa bùt chcp nguy hi m t i tinh mnng đlo lng và chăm sóc tôi cho tti khi krt thuc cuoc hành trình ngày hôm đó.

Sáng hôm sau, tôi trri qua mci đau đn thng l trong vi c thc dly, đng dly và c gng lê lrt cái chân bù thng trong nhng bùc đu tiên, đ t o quytt tâm cho mtc ngày s l p tti. Tôi c m th y đau đn nh ch a tng th y nhng vñ c gng vñ dng ý chí đ bùc đ. Ngay phia bên ngoai cái trri v a dng chân là cây cua bung mtc thân cây lñn bùc ngang mtc dòng ncc ch y xi t xen lñn nhng tng đá lñn. Tôi bùt đu băng qua, c gng gi thng bung nhng khng còn scc lcc mà cũng chng còn mtc chut ý thc g i v thng bung n. Cái chân bù thng vō dng kia đa hui tôi, kéo tôi nghiêng v mtc phia khi n tôi loing quang và cu i cung rt xuung sông. Xanh và Wayne đang đi phia trcc, v i vàng quay trri lri phia bên nay, lri xuung vào kéo tôi lên b. Hn năm n đám cng s n cho phép c toán tù binh tm dng chân tti trri này cho tti khi nào tôi đ scc tiáp tcc cucc hành trình, nhng bù t ch. Xanh và Wayne nh t đnh khng ch u rri tôi. Cho tti khi đám v binh tiìn tti, dí súng vào ng i và lôi c h đi. Nhìn bóng hai ng i khu t dñn cung v i toán tù binh, tôi bi t mìn s khng bao gi g p lri Xanh trên cõi đii này n.

Bởi vì, nhữ các b n tù đòn c nh ng đ u bi t, trong trống h p này, tôi b b i tr i đ ch t nh nh u ng i khác đ ch t. Th nh ng kh ng hi u v nguyên nh n hay l nh l c n o đó, đám c ng s n l i quy t đ nh ch ch penecillin cho tôi trong m y ng y li n. Tôi b t đ u bình ph c, và sau m t kho ng th i gian ng n, đ d có th đ u đ y. V ngay sau khi tôi đ s c b c đ , đám c ng s n đ a ra l nh cho tôi ti p t c cu c hành trình. L n này, tôi đ chung v i m t đoàn b đ i di chuy n v h ng B c, m t tay v binh đ c ch đ nh đ i theo tôi làm công vi c áp gi i.

Cu c hành trình cũng gian kh nh ng đ o n đ c ng đ a qua, nh ng v i tôi, nh ng g i kinh hoàng nh t đ a đ c b l i sau l ng. Th m chí tôi c n có c h i ch y tr n: m t ng y n , khi đ i t i m t kh c qu o và khu t t m nh n c a tên v binh đ i phia sau, tôi đ a b ch y vào r ng. Nh ng r i h n đ a mau ch ng l n ra d u v t và đ u i k p; m c dù t ra v o cung gi n d , h n đ a kh ng b n tôi ch t, mà ch hung h ng chia s ng ra l nh cho tôi quay tr l i. Sau đ , khi b t đ u ti n vào lanh th B c Vi t, tôi đ c cho nh p b n v i m t đoàn t binh VNCH, và cu i cung, t i H N i. N i đ , sau khi đ a tr i qua m i th t c và nh u nh t kh c nhau, tôi đ c đ a t i "khách s n Hilton – H N i" l ng danh (t c nh t H a L), và đ o cho t i khi đ c trao tr v o giai đ o n cu i c a cu c chi n.

Ngay sau khi tr l i Hoa K , tôi đ a đ i t m h i tin t c v Trung-úy Xanh nh ng kh ng có k t qu . Tôi đ a t m g p các quân nh n V i t Nam đ ang th h u n t i M , c ng kh ng ai bi t g i. Sau khi m i n Nam r i v o tay c ng s n năm 1975, tôi c ng ra s c t m ki m, đ r i l i b th t v ng.

M y năm sau, tôi đ c d p t m ng v i m t qu n nh n VNCH đ chung v i tôi trong t oán t binh nh nh t, cung v i m t ng i kh c trong t oán th hai, tên l Ph m V n T ng và Nghiêm K . Tôi nh h gi p đ trong vi c t m ki m tin t c v Trung-úy Xanh.. Lúc đ u, kh ng có k t qu g i c . V sau th c t m đ n n o r ng sau khi S i G n th t th , Xanh đ a b c ng s n b t l i v a c l d a ch t sau nh u n m gian kh trong t . Nh ng tôi v n nu i hy v ng s c o ng y đ c bi t d ch xác nh ng g i đ a x y ra cho Xanh, v a c th c nh ng tin t c l i nh quan t i gia đinh anh.

Trong nh ng n m g n đ y, tôi ra s c t m ki m tr n internet, nh ng lu n lu n th t b i. Th r i cách đ y m y tu n l , tôi tinh c kh m ph a ra trang m ng c a c hoa tiu bay khu tr c A-1 Skyraider c a Kh ng Qu n VNCH, trong đ o c m t s ng i cung phi doan v i Xanh ng y tr c . Tôi g i cho "trang ch " m y l i nh n tin, v a ch v a i ng y sau, tôi đ a l ien l c đ c v i Xanh b ng email, v a sau đ o qua đ i n tho i – l n đ u t ien sau 35 n m , ch ng tôi m i đ c n o chuy n v i nh au. Tôi s g p l i Xanh trong m t ng y g n nh t, c o th l a m u thu n y. Tôi s đ c nh n th y anh l n đ u t ien k t cai ng y t o n m l i b en đ c ng m n H Chí Minh, m t nh n theo con ng i đ a c u m ng m nh – đ ang b v binh d s ng c ng ép b c qua c y c u, trong l o ng đ au đ n v ph i b t o i l i đ ch t.

Xanh đâu có ngʽ chính nhʽng cʽ gʽng giúp đʽt n tình cʽa anh trong nhʽng ngày đen tʽi nhʽt đʽi tôi, đã trʽ thành đʽng lʽc đʽi tôi phʽn đʽu cho sinh mʽng cʽa chính bʽn thân mình – tôi không thʽ đʽ uʽng phí công lao cʽa Xanh. Tʽt cʽ nhʽng gì Xanh làm đã giúp tôi sʽng sót, và chính nhʽng hành đʽng quên bʽn thân cʽa anh đã giúp tôi có thêm nghʽ lʽc và quyʽt tâm đʽ vʽết qua bʽt cʽ khó khăn, tr ngʽi nào trong thʽi gian chʽ đʽi ngày đʽng trʽ tʽ do.

Xanh luôn luôn là mʽt con ngʽi đáng ngʽng phʽc. Và giʽ đây anh còn là mʽt công dân Mʽ đáng quý. Tôi cảm ʽn trʽi đã cho tôi gʽp đʽng mʽt ngʽi bʽn nhʽ Xanh – vào lúc mà tôi cʽn tʽi sʽ giúp đʽc a anh hʽn lúc nào hʽt; và giʽ đây, xin cảm ʽn trʽi mʽt lʽn nʽa, vì đã cho tôi tìm lʽi đʽng ngʽi bʽn quý mʽn ʽy.

(Chú thích: Ngʽi dʽch bài này là Cháu gʽi Nt1 Vũ Ngọc Hʽi là Cʽu Ruʽt)